

**JUAN SAN MARTIN, EUSKALTZAIN OSOA,
EIBARKO SEME KUTUN**

Eibar, 2006-XI-17

JUAN SAN MARTIN EIBARKO SEME KUTUN

*Andres Urrutia,
euskaltzainburua*

Eibar hiriko alkate jauna eta zinegotziak,
Juan San Martin euskaltzain zenaren senideak,
agintariak,
euskaltzainak,
jaun-andreok,

Hitz laburretan eman beharko banitu Juan San Martini buruzko xehetasunak, zalantzarik gabe aukeratuko nuke berak Euskaltzaindian, eta, oro har, euskalgintzaren barruan ondu zituen lan eta ahaleginak

Eragile izan zela inork ez du ukatuko. Eragiletza horren fruituak ugariak izan zirela ere, dudabakoa. Hamaikatxo liburu, artikulu, hitzaldi eta abar dira horren lekuko, artezki bilduak Euskaltzaindiaren *Euskera* agerkarian, Juan San Martinen oroimenez egindako hilberri txostenean. Bibliografia oparo baten egile genuen, hortaz, gure San Martin, bizitzan zehar egindakoaren erakusle egokia.

Juan San Martin, alabaina, besterik ere izan zen. Gerra ondoko belaunaldietakoa genuen, euskararentzat urte latzak bizi behar izan zituena. Laguntza eta baliabide urriak zituen orduan euskarak, ia-ia ezerezak. Giro horren barruan hartu zuen San Martinek aurreko belaunaldi euskaltzaleen ardura. Norbaitek uste dezake, euskarak aldeko haizeak dituen herrialdeetan, aurreko guztia berez eta nekerik gabe egin dela. Horrexegatik da goraiatzeko modukoa Juan San Martinek eta haren garaikideek kosta ahala kosta moldatu zuten esparrua, euskarak gutxieneko lekua izan zezan gizarte itxi hartan.

Argi zegoen Juan San Martinentzat maila instituzional hori beharrezkoa zitzaiola euskarari, ezinbestekoa. Hor ikusi zuen, beti-beti Euskaltzaindiaren erreferentzia. Euskaltzaindiari ere eskaini zizkion hainbat neke eta ahalegin, erakundearen alde egiten zuena euskararen alde egiten zuela sinetsita. Aitorra eta ohorea zor dizkiogu euskaltzainok Juan San Martini, gaur eguneko Euskaltzaindia esanguratsu eta eragile horren oinarriak jarritzen partaide izan zelako. Euskaltzaindiarenak eta argi esan dezadan, eus-

kalgintzaren barruan ari diren eta gaur gurekin diren beste erakunde batzuen ere.

Jakitun zen Juan San Martin, amaigabeko jakingura baten jabe. Jakitun eta zaldun, egoki jakin zuelako bere burua Euskaltzainditik bereizten kargu publikoetan aritu zen bitartean. Horretan ere, eredugarri.

Ezin egokiagoa, beraz, gaur Eibar hiriko Udalak egiten dion merezimenduzko omena, Eibar hiriko seme kutuntzat hartzen duela.

Goresmenak eta zorionak familiakoei (Mari Paz, Oier, Lourdes, Unai, Cecilia) eta eibartarroi. Lehen-lehenez, etxekoei, bidezko dena, alegia, Juan San Martinek merezi zuena, bere herriak ematen diolako. Bigarrenez, eibartarroi, jakin izan dutelako euren herritarra goratzen eta txalotzen.

Amaitzeko, mila esker gaur Euskaltzaindiari zuen artean egoteko gonbita luzatzearen, eta jakin ezazue, gaur ere, Euskaltzaindiak Juan San Martini bere omenaldi xumea eskaini diola. Horretara jarrita, Juan San Martinen Burutza eta kidetza izan zuten Onomastika Batzordea eta *Jagon* Sailaren Corpus Batzordea eta euskalkien lantaldea bildurik egon dira Markesko jauregian, lehena goiz eta arratsaldez eta bestea arratsaldez, hain zuzen ere, ekitaldi honetara etorri aurretik.

Hori da, izan ere, Juan San Martinek utzi zigun ondarea, itxurakeriena baino, lan sendoarena, guk ere aurrera eramane eta hurrengoan eskuetan jarri behar duguna.

Mila esker.